

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัจจัยที่กำหนดการเข้าร่วมตลาดแรงงานในธุรกิจภัตตาคารในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของแรงงานในธุรกิจภัตตาคาร ในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมตลาดแรงงาน ในธุรกิจภัตตาคารในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษารุ่นนี้ได้สุ่มตัวอย่างของแรงงานที่ทำงานในสถานประกอบการธุรกิจภัตตาคาร จำนวน 32 แห่งซึ่งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีจำนวนพนักงานตั้งแต่ 20 คนขึ้นไป จำนวน 173 ราย และกลุ่มอื่นที่ไม่ได้เป็นพนักงานในสถานประกอบการธุรกิจภัตตาคาร ซึ่งทำงาน อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 173 ราย รวมเป็นจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 346 ราย ทำการวิเคราะห์ ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อศึกษาความแตกต่างกันของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมตลาด แรงงานของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้การ ทดสอบไคสแควร์ (Chi-square) การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติ t-test และ การวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant analysis) ผลการศึกษามีข้อสรุปและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ผลการศึกษาลักษณะทั่วไป

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 25.17 ปี มีสถานภาพโสด มีการศึกษา ระดับ ปวส/ปวท หรืออนุปริญญา และปัจจุบันมีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีรายได้จากการประกอบอาชีพในปัจจุบัน โดยเฉลี่ย 5,042.- บาทต่อเดือน เมื่อจำแนกตามลักษณะ การเข้าร่วมแรงงาน คือ กลุ่มเข้าร่วมแรงงาน และกลุ่มไม่เข้าร่วมแรงงาน ปรากฏว่า กลุ่มไม่เข้าร่วม แรงงานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 26.16 ปี มีสถานภาพโสด มีการศึกษาระดับ ปวส/ปวท หรืออนุปริญญา และมีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ปัจจุบันประกอบอาชีพ รับจ้างทั่วไป และมีรายได้จากการประกอบอาชีพโดยเฉลี่ย 5,742.- บาทต่อเดือน ส่วนกลุ่มเข้าร่วม แรงงานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 24.18 ปี มีสถานภาพโสด มีการศึกษาระดับ ม.4 - ม.6 มีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และมีรายได้จากการเป็นลูกจ้างในธุรกิจภัตตาคาร โดยเฉลี่ย 4,342.- บาทต่อเดือน

จากการศึกษาจะเห็นว่าสถานภาพส่วนบุคคลของทั้งสองกลุ่มซึ่งประกอบด้วย เพศ สถานภาพสมรส ภูมิลำเนา ไม่แตกต่างกันมากนัก ในขณะที่อายุ ระดับการศึกษา และรายได้จากการประกอบอาชีพของกลุ่มเข้าร่วมแรงงานจะน้อยกว่ากลุ่มไม่เข้าร่วมแรงงาน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า สถานภาพพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างไม่แตกต่างกันมากนัก ทำให้สามารถวิเคราะห์ปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมแรงงานหรือไม่เข้าร่วมแรงงานในธุรกิจกักตุนรายได้ใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด

5.1.2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพและครอบครัว

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ครอบครัวมีอาชีพอยู่นอกภาคเกษตรกรรม ไม่มีที่ดินในภาคเกษตรถือครอง มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวโดยเฉลี่ย 4.76 คน ในจำนวนดังกล่าวมีรายได้เป็นของตนเองโดยเฉลี่ย 2.92 คน มีจำนวนพี่น้องในครอบครัวโดยเฉลี่ย 2.84 คน ในจำนวนดังกล่าวมีรายได้เป็นของตนเองโดยเฉลี่ย 2.12 คน เมื่อจำแนกตามลักษณะการเข้าร่วมแรงงาน พบว่ากลุ่มไม่เข้าร่วมแรงงานส่วนใหญ่ครอบครัวมีอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม ไม่มีที่ดินในภาคเกษตรถือครอง มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวโดยเฉลี่ย 4.61 คน ในจำนวนดังกล่าวมีรายได้เป็นของตนเองโดยเฉลี่ย 2.55 คน มีจำนวนพี่น้องในครอบครัวโดยเฉลี่ย 2.77 คน ในจำนวนดังกล่าวมีรายได้เป็นของตนเองโดยเฉลี่ย 2.01 คน ส่วนกลุ่มเข้าร่วมแรงงานส่วนใหญ่ครอบครัวมีอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม ไม่มีที่ดินในภาคเกษตรกรรมถือครอง มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวโดยเฉลี่ย 4.92 คน ในจำนวนดังกล่าวมีรายได้เป็นของตนเองโดยเฉลี่ย 3.29 คน มีจำนวนพี่น้องในครอบครัวโดยเฉลี่ย 2.92 คน ในจำนวนนั้นมีรายได้เป็นของตนเองโดยเฉลี่ย 2.23 คน เป็นผู้ว่างงานมาก่อนที่จะประกอบอาชีพในปัจจุบัน ทำให้ไม่มีรายได้เป็นของตนเอง การเข้าร่วมแรงงานมีส่วนทำให้สภาพความเป็นอยู่ของตนเองดีขึ้น

จากการศึกษาจะเห็นว่าภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความคล้ายคลึงกัน แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของข้อมูล พบว่ากลุ่มเข้าร่วมแรงงานเป็นกลุ่มที่มาจากครอบครัวในภาคเกษตรกรรมมากกว่ากลุ่มไม่เข้าร่วมแรงงาน และครอบครัวมีจำนวนที่ดินในภาคเกษตรกรรมถือครองน้อยกว่ากลุ่มไม่เข้าร่วมแรงงาน

5.1.3 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมแรงงาน

กลุ่มตัวอย่างมีเหตุผลในการเข้าร่วมแรงงานที่สำคัญสองประการคือ ประการแรก ต้องการหารายได้ให้แก่ตนเองอย่างเดียว ประการที่สองเพื่อหารายได้ให้แก่ครอบครัว หากพิจารณาตามลักษณะการเข้าร่วมแรงงาน ปรากฏว่าทั้งสองกลุ่มมีเหตุผลในการเข้าร่วมแรงงานด้วยเหตุผลสำคัญ

สองประการเช่นกัน ส่วนในเรื่องของการรับภาระทางครอบครัวนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีภาระใด ๆ เกี่ยวกับการจัดการรายได้ให้แก่ครอบครัวโดยตรง แต่รับผิดชอบภาระทางครอบครัวร่วมกับบุคคลอื่น และเมื่อจำแนกตามลักษณะการเข้าร่วมแรงงาน ปรากฏว่าการรับภาระทางครอบครัวของทั้งสองกลุ่มคล้ายคลึงกันคือ รับผิดชอบภาระทางครอบครัวร่วมกับบุคคลอื่น นอกจากนี้การเข้าร่วมแรงงานในอาชีพปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง มีการรับทราบการจ้างงานผ่านสื่อต่าง ๆ และถูกนำมาใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเข้าทำงานในอาชีพปัจจุบัน แหล่งข้อมูลที่ได้มาจากสองแหล่งสำคัญคือ ได้รับคำแนะนำจากเพื่อนและญาติพี่น้อง รองลงมาคือการโฆษณารับสมัครงานหน้าสถานประกอบการ เมื่อจำแนกตามลักษณะการเข้าร่วมแรงงาน ปรากฏว่ากลุ่มไม่เข้าร่วมแรงงานได้รับข้อมูลจากเพื่อน และญาติพี่น้อง ในขณะที่กลุ่มเข้าร่วมแรงงานได้รับข้อมูลจากเพื่อน และโฆษณาหน้าสถานประกอบการ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมแรงงานในธุรกิจกัฏตาการประกอบด้วย การว่างงาน และไม่มีเงินทุนสำหรับการลงทุนประกอบอาชีพเป็นของตนเอง ในอนาคตกลุ่มเข้าร่วมแรงงานบางส่วนมีความต้องการที่จะเปลี่ยนงานหรือประกอบอาชีพอื่นที่ให้รายได้หรือผลตอบแทนมากกว่าปัจจุบัน

5.1.4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการเข้าร่วมแรงงาน

จากการทดสอบไคสแควร์ พบว่า สถานภาพสมรส สถานภาพการมีภาระทางครอบครัว ปัจจัยหลักที่แสดงสถานภาพการได้รับสารสนเทศจากสื่อต่าง ๆ ด้านการหางาน และความสนุกสนานเพลิดเพลินที่เป็นปัจจัยดึงดูดให้เกิดความชอบทำงานในสถานบันเทิง มีความสัมพันธ์กับลักษณะการเข้าร่วมแรงงานของกลุ่มเข้าร่วมแรงงาน และกลุ่มไม่เข้าร่วมแรงงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.5 ผลการศึกษาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการเข้าร่วมแรงงาน

จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติ t-test ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยอายุ เงินเดือนหรือค่าตอบแทนที่ได้รับในปัจจุบัน และจำนวนที่ดินในภาคเกษตรที่ครอบครัวถือครองของกลุ่มเข้าร่วมแรงงานน้อยกว่ากลุ่มไม่เข้าร่วมแรงงาน แต่ค่าเฉลี่ยจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มีรายได้เป็นของตนเองของกลุ่มเข้าร่วมแรงงานมากกว่ากลุ่มไม่เข้าร่วมแรงงาน โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

5.1.6 ผลการศึกษาการวิเคราะห์จำแนกประเภท

ผลการวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant analysis) พบว่า มีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการจำแนกกลุ่มเข้าร่วมแรงงานกับกลุ่มไม่เข้าร่วมแรงงานจำนวน 9 ตัวแปร ประกอบด้วยตัวแปรเงินเดือนหรือค่าตอบแทนที่ได้รับในปัจจุบัน (SAL) ปัจจัยหลักที่แสดงสถานภาพการได้รับสารสนเทศจากสื่อต่าง ๆ ด้านการหางาน (PUSH1) จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มีรายได้ (MEM) สถานภาพการมีอาชีพหลักก่อนเข้าร่วมตลาดแรงงาน (OCM) ปัจจัยหลักที่แสดงสถานภาพการได้รับสารสนเทศจากบุคคลใกล้เคียงด้านการหางาน (PUSH2) สถานภาพการมีภาระทางครอบครัว (RES) ความสนุกสนานเพลิดเพลินที่เป็นปัจจัยดึงดูดให้เกิดความชอบทำงานในสถานบันเทิง (PULL) จำนวนที่ดินในภาคเกษตรที่ครอบครัวถือครอง (LAND) และอาชีพหลักของครอบครัว (OCC) ซึ่งสามารถนำมาใช้อธิบายความแตกต่างระหว่างกลุ่มเข้าร่วมแรงงานและกลุ่มไม่เข้าร่วมแรงงานได้ โดยผลการประมาณค่าของฟังก์ชันในการแบ่งกลุ่มได้สมการที่ให้ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในการจำแนกกลุ่มเป็นสมการของกลุ่มเข้าร่วมแรงงาน และกลุ่มไม่เข้าร่วมแรงงาน ตัวแปรข้างต้นสามารถอธิบายการเข้าร่วมแรงงานและไม่เข้าร่วมแรงงานได้ในระดับปานกลาง และมีความสามารถในการพยากรณ์ได้ถูกต้องร้อยละ 80.3

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ได้จากการศึกษา

ผลที่ได้จากการศึกษาปัจจัยที่กำหนดการเข้าร่วมตลาดแรงงานในธุรกิจภัตตาคารในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.2.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

ประการแรก เนื่องจากกลุ่มที่เข้าร่วมแรงงานในธุรกิจภัตตาคารจะเป็นกลุ่มที่อายุน้อย และมีการศึกษาต่ำ โดยส่วนใหญ่ไม่เกินมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากนี้ยังเป็นผู้มีรายได้น้อย กลุ่มแรงงานเหล่านี้จะประสบปัญหาในเรื่องได้รับอัตราค่าจ้างที่น้อยกว่าค่าแรงขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด ทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าครองชีพในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ดังนั้นรัฐบาลโดยหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในเรื่องแรงงาน และสวัสดิการสังคม ควรแก้ไขปัญหาด้วยการกำกับดูแลให้สถานประกอบการธุรกิจภัตตาคารได้ปฏิบัติตามกฎหมายที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด โดยกำหนดแนวทางให้สถานประกอบการมีการปรับปรุงการทำงาน ค่าจ้าง และสวัสดิการอื่น ๆ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจหรือสภาพของธุรกิจ ซึ่งในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันสถานประกอบการธุรกิจภัตตาคารอาจประสบปัญหามากในการประกอบธุรกิจอันเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจถดถอย รัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการด้วยการสนับสนุนอุตสาหกรรมในภาคบริการให้มากยิ่งขึ้น เช่น

บริการให้มากยิ่งขึ้น เช่น ส่งเสริมในด้านการท่องเที่ยวอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยกำหนดเป็นนโยบายหลักของประเทศ เพื่อให้คนไทยมีการท่องเที่ยวในประเทศไทย และเพื่อให้มีนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยให้มากที่สุด

ประการที่สอง เนื่องจากพบว่ากลุ่มเข้าร่วมแรงงานในธุรกิจภัตตาคารนั้น ส่วนใหญ่ครอบครัวมีอาชีพหลักอยู่นอกภาคเกษตรกรรม เพราะไม่มีที่ดินในภาคเกษตรถือครอง หรือมีน้อยไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ ดังนั้นรัฐบาลควรกำหนดนโยบายในการสนับสนุนและส่งเสริมภาคเกษตรกรรมให้มากยิ่งขึ้น เช่น มีการปฏิรูปที่ดินเพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสครอบครอง พื้นที่ทำกินในภาคเกษตรกรรม ในพื้นที่ขาดแคลนน้ำควรสร้างระบบชลประทานให้เพิ่มมากขึ้น ให้ความรู้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึงในเรื่องการใช้ปุ๋ยเพื่อได้ผลผลิตที่ให้ทั้งปริมาณและคุณภาพสูงสุด ตลอดจนส่งเสริมและให้การสนับสนุนในเรื่องการแปรรูปผลผลิตเป็นการป้องกันผลผลิตล้นตลาดในช่วงฤดูกลาด และช่วยให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าทางการเกษตร ช่วยหาตลาดเพื่อเป็นแหล่งจำหน่ายผลผลิต เป็นการสร้างโอกาสให้เกษตรกรมีรายได้เพียงพอต่อการเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวให้อยู่ดีกินดี มีการศึกษา มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน

ประการที่สาม รัฐบาลควรจะมีบทบาทในการสนับสนุนภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ ในชนบท เช่น อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรกรรม โดยการกำหนดแผนงานทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ในระยะสั้นนั้นก็คือการให้ข้อมูลข่าวสาร ให้คำแนะนำในเรื่องตำแหน่งงานต่าง ๆ ตลอดจนกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจนในการทำงานภาคอุตสาหกรรม หรือภาคบริการที่คนในชนบทไม่คุ้นเคยมาก่อน เพื่อไม่ให้เกิดความตื่นกลัวจนไม่กล้าทำงาน ซึ่งในที่สุดคนเหล่านั้นจะเกิดความเข้าใจจนสามารถทำงานให้กับผู้ประกอบการที่เข้ามาลงทุนในชนบทได้เป็นอย่างดี ส่วนในระยะยาวนั้น เมื่อเตรียมความพร้อมให้แก่กำลังแรงงานในชนบทแล้ว รัฐบาลจะสามารถสนับสนุนให้อุตสาหกรรมต่าง ๆ กระจายตัวเข้าสู่ท้องถิ่นได้ เมื่อคนในท้องถิ่นเกิดความพร้อมในการทำงาน โรงงานอุตสาหกรรมสามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ สามารถทำกำไรจากการลงทุนได้ จะมีการจ้างงานอย่างต่อเนื่อง ทำให้กำลังแรงงานในชนบทมีงานทำมากขึ้น ปัญหาการว่างงานแอบแฝง หรือการว่างงานตาม ฤดูกาลจะลดลง เป็นการช่วยให้ชาวชนบทมีรายได้เกิดขึ้นอีกทางหนึ่ง นอกเหนือจากรายได้ตามฤดูกาลที่เคยได้รับจากการทำงานเฉพาะในภาคเกษตรกรรมเท่านั้น เศรษฐกิจและสังคมของคนในชนบทจะดีขึ้น เป็นการกระจายแหล่งงานให้คนในชนบททำงานอยู่ในท้องถิ่นของตนเองแทนการเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่ในเมือง

ประการที่สี่ เนื่องจากกลุ่มเข้าร่วมแรงงานมีภาระในการเลี้ยงดูครอบครัวร่วมกับสมาชิกอื่น เพราะบิดามารดามีบุตรหลายคน ดังนั้นรัฐบาลควรให้การศึกษอบรมในเรื่องการวางแผนครอบครัวและรณรงค์เรื่องการวางแผนครอบครัวอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนเกิดความระมัดระวังใน

เรื่องการเมืองมีบุตรมาก เป็นการป้องกันไม่ให้ผู้มีรายได้น้อยมีบุตรมากจนทำให้เป็นภาระในการเลี้ยงดู และก่อให้เกิดปัญหาต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาค้างนี้ไม่สามารถครอบคลุมถึงธุรกิจภัตตาคารต่าง ๆ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ได้ทั้งหมด เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณและเวลา หากจะมีผู้ทำการศึกษาในเรื่องนี้อีก ควรศึกษาให้ครอบคลุมถึงธุรกิจภัตตาคารทั้งหมดในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อจะได้ทราบว่ามีปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งเป็นตัวกำหนดการเข้าร่วมแรงงานในธุรกิจภัตตาคารนอกเหนือจากที่ได้มีการศึกษาในครั้งนี้อหรือไม่ นอกจากนี้ควรมีการศึกษาปัจจัยที่กำหนดการเข้าร่วมตลาดแรงงานในธุรกิจบริการอื่น ๆ ที่มีลักษณะของการประกอบธุรกิจคล้ายคลึงกัน เช่น ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจรีสอร์ท ธุรกิจสถานที่พักตากอากาศ เป็นต้น เพื่อจะได้ทราบว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการกำหนดการเข้าร่วมแรงงานของกลุ่มกำลังแรงงาน และเพราะเหตุใดจึงมีการเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่ธุรกิจนี้ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในการวางแผนด้านการจ้างงานต่อไป เพราะแรงงานเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการประกอบธุรกิจทุกประเภท